

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl soudcem Mgr. Kamilem Tojnerem v právní věci

žalobkyně: **N. I., nar.,**
státní příslušnost: Ukrajina,
zastoupena JUDr. Matějem Šedivým, advokátem,
sídlem Václavské náměstí 21, Praha 1,
proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační**
politiky,
sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 11. 2019, č. j. OAM-360/ZA-ZA11-LE24-2019,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se domáhá zrušení v záhlaví uvedeného rozhodnutí žalovaného, jímž bylo rozhodnuto, že se žalobkyni mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“), neuděluje.

2. Žalobkyně uvádí, že o mezinárodní ochranu požádala spolu se synem po přibližně 11 let dlouhém pobytu v ČR, kdy uvedla, že se nachází v obtížné životní situaci, neboť pochází z okupovaného Krymu, kde její rodina dříve vlastnila byt, avšak ten jim byl fakticky odebrán, čímž přišla o zdroj příjmů a zázemí, přičemž v jiném regionu Ukrajiny zázemí nemají. Žalobkyně má též obavu, že synovi by v případě návratu hrozila branná povinnost a zapojení do vojenských akcí.
3. Žalobkyně namítá porušení § 14 a § 14a zákona o azylu, neboť jí prezentované důvody podle jejího názoru, jsou relevantní pro udělení humanitárního azylu, respektive doplňkové ochrany. Žalobkyně se domnívá, že jí v případě návratu hrozí vážná újma především v bezvýhodnosti životní situace na Ukrajině, která dopadá jak na ni, tak na jejího syna.
4. Žalobkyně poukazuje na to, že sice ozbrojený konflikt na Ukrajině nezasahuje celou její oblast, avšak dopadá na významnou část území. Poukázala na to, že pochází z Krymu, tedy oblasti, kde ukrajinská vláda podle ní nemá kontrolu. Žalobkyni byla fakticky zabráněna nemovitost, kterou na tomto území měla.
5. Žalobkyně má proto za to, že by po jedenáctiletém pobytu v ČR bylo nehumánní po ní chtít, aby se vrátila zpět na Ukrajinu, kde bude čelit existenčním problémům.
6. Žalovaný s žalobou nesouhlasí. Má za to, že skutkový stav zjistil dostatečně, případ posuzoval ve všech souvislostech, zabýval se všemi skutečnostmi, které žalobkyně v průběhu řízení uvedla, a opatřil si adekvátní podklady pro posouzení situace v zemi. K námitce žalobkyně ohledně nemožnosti vrátit se na Krym žalovaný konstatoval, že si je samozřejmě vědom, že se jedná o problematickou oblast, nicméně žalobkyně může využít institutu vnitřního přesídlení jako řada jejích spoluobčanů. Je bohužel možné, že tato změna s sebou ponese i snížení životní úrovně žalobkyně a různé související obtíže, avšak toto nejsou důvody pro udělení mezinárodní ochrany, žalobkyně má možnost svou situaci řešit vnitřním přesídlením. K posouzení rizika hrozby vážné újmy se žalovaný dostatečně vyjádřil. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby.
7. Z obsahu spisového materiálu, který byl soudu předložen žalovaným správním orgánem, vyplynuly následující, pro rozhodnutí ve věci samé, podstatné skutečnosti:
8. Žalobkyně k žádosti sdělila, že je rozvedená, má jednoho syna. Není ani nebyla politicky aktivní. V ČR žije již 11 let, návratu na Ukrajinu se obává. Její matka jezdí jednou ročně na Krym pro důchod a na hranicích probíhají výslechy. Dále se žalobkyně domnívá, že by její syn byl označen za dezertéra a byl by nucen nastoupit do bojů. Byt žalobkyně je obýván ruskými důstojníky.
9. Při pohovoru žalobkyně uvedla, že na území ČR se synem nejprve pobývali oprávněně. Po převratu však přišli o podporu (nájem) z bytu na Krymu a nepodařilo se jim si prodloužit vízum. Na Krym se nemůže vrátit v žádném případě, nemá tam již kde bydlet, a synovi hrozí odvod do armády, neboť jakmile dosáhl dospělosti, začali jej hledat. Po dosažení zletilosti platí totiž povinnost dostavit se na vojenskou správu. Na Ukrajině byla žalobkyně naposledy v roce 2010, žádné potíže se státními orgány tam neměla. Kdyby přesídlili se synem do jiné části Ukrajiny, potýkali by se se značnými ekonomickými problémy, navíc by syn byl nucen vstoupit do armády.
10. Žalobkyně adresovala v průběhu správního řízení žalovanému vyjádření, ve kterém akcentovala existenci humanitárních důvodů, které jsou podle ní v jejím případě dány. Dále

poukazovala na to, že v oblasti původu má značně zpřetrhané vazby a nemůže se tam vrátit. Zároveň se domnívá, že stát vnitřně přesídleným osobám neposkytuje dostatečnou pomoc.

11. Žalovaný vydal dne 29. 11. 2019 rozhodnutí, kterým žalobkyni mezinárodní ochranu v žádné formě neudělil.
12. Městský soud v Praze přezkoumal dle § 75 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „s. ř. s.“) napadené rozhodnutí a jemu předcházející řízení v mezích žalobkyní uplatněných žalobních bodů a vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Po zhodnocení uvedených skutečností dospěl soud k závěru, že žaloba není důvodná.
13. Soud ve věci rozhodl bez jednání, neboť postupoval podle § 51 odst. 1 s. ř. s. Soud nepovažoval nařízení jednání za nutné, žalovaný s takovým postupem souhlasil a žalobkyně se ve lhůtě nevyjádřila, čímž byl její souhlas presumován.
14. Soud vyšel v dané věci z následujících právních předpisů:
15. Podle § 12 zákona o azylu „*[a]zyl se cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.*“
16. Podle § 14 zákona o azylu „*[j]estliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu.*“
17. Podle § 14a odst. 1 zákona o azylu „*[d]oplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.*“
18. Podle § 14a odst. 2 zákona o azylu „*[z]a vážnou újmu se podle tohoto zákona považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.*“
19. Podle § 2 odst. 4 zákona o azylu „*[p]ronásledováním se rozumí závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání anebo jednání, která ve svém souběhu dosahují intenzity pronásledování, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna původci pronásledování.*“
20. Podle § 2 odst. 6 zákona o azylu „*[p]ůvodcem pronásledování nebo vážné újmy se rozumí státní orgán, strana nebo organizace ovládající stát nebo podstatnou část území státu, jehož je cizinec státním občanem nebo v němž měla osoba bez státního občanství poslední trvalé*

bydliště. Původcem pronásledování nebo vážné újmy se rozumí i soukromá osoba, pokud lze prokázat, že stát, strana nebo organizace, včetně mezinárodní organizace, kontrolující stát nebo podstatnou část jeho území nejsou schopny nebo ochotny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmu.“

21. Podstatou žalobních námitek žalobkyně je její přesvědčení, že situace na Ukrajině je natolik závažná, že je zcela vyloučena možnost jejího návratu na Krym, kde přišla o nemovitost, a kde již nemá žádné vazby. Zároveň situace na zbytku území Ukrajiny není taková, aby umožňovala důstojný život, neboť v případě, že by se žalobkyně přestěhovala do některé z bezpečných oblastí, domnívá se, že by se ocitla v roli bezdomovce z důvodů naprosté absence zázemí.
22. Soud úvodem konstatuje, že žalovaný v žádném případě nezpochybnil, že na území Ukrajiny dlouhodobě probíhá ozbrojený konflikt, který se soustřeďuje výhradně do jejích východních částí, do Luhanské a Doněcké oblasti. Naprostá většina území je však bezpečná a pod kontrolou proevropsky orientované vlády. Takovému závěru odpovídá i judikatura Nejvyššího správního soudu (srov. usnesení ze dne 15. 1. 2015 č. j. 7 Azs 265/2014-17), který se ke konfliktu probíhajícímu v zemi vyjádřil ve smyslu, že jej nelze považovat za tzv. totální konflikt. Není rovněž ani známo, že by se měl konflikt přelévat i do dalších oblastí.
23. Posouzení situace v zemi žalovaným je tedy v souladu s tvrzeními žalobkyně. Žalobkyně se s žalovaným však rozchází v tom, zda daná situace umožňuje její návrat na Ukrajinu, konkrétně do některé z bezpečných oblastí pod kontrolou ukrajinskou vládou. Jelikož žalobkyně pochází z Krymu, zkoumal žalovaný, zda zde je možnost, aby žalobkyně využila možnost vnitřního přesídlení.
24. Při posuzování možností žalobkyně ohledně vnitřního přesídlení bylo na místě se zabývat jednak poměry v zemi jejího původu, a dále zkoumat její osobní poměry, jakož i její bezpečnost v případě návratu. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 4 Azs 99/2007-93: *„je při posuzování možnosti vnitřní ochrany nezbytné zhodnotit především reálnost (faktickou i právní), přiměřenost, rozumnost a smysluplnost tohoto řešení. Je třeba se zabývat zejména její dostupností, celkovými poměry panujícími v zemi původu, osobními poměry žadatele (např. pohlaví, etnická příslušnost, rodinné vazby, zdravotní stav, věk a ekonomická situace), účinností vnitřní ochrany a postavením žadatele po jeho přesunu z hlediska respektování a zajištění základních lidských práv v místě vnitřní ochrany. Rovněž je třeba zvážit bezpečnost žadatele, a to jak po přesunu do cílové části země, tak po jeho přesídlení.“*
25. K vnitřnímu přesídlení se Nejvyšší správní soud vyjádřil dále například v usnesení č. j. 5 Azs 55/2017-27 ze dne 24. 9. 2018: *„[K] samotné bezpečnostní situaci pak Nejvyšší správní soud připomíná, že ačkoli je stěžovatel původem z východní Ukrajiny, tj. z té části země, kde se vnitřní konflikt geograficky ustálil, jeho intenzita výrazně kolísá a nelze ho hodnotit jako tzv. totální konflikt vykazující vůči stěžovateli konkrétní individualizované nebezpečí (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 9. 2016, č. j. 6 Azs 155/2016 – 33, ze dne 25. 9. 2017, č. j. 5 Azs 134/2017 – 24, ze dne 30. 8. 2017, č. j. 2 Azs 226/2017 – 31, nebo ze dne 17. 8. 2017, č. j. 10 Azs 112/2017 – 42, ze dne 29. 11. 2017, č. j. 2 Azs 363/2017 – 35, ze dne 7. 3. 2018, č. j. 1 Azs 440/2017 – 27 atp.). Nutno navíc dodat, že stěžovatel dlouhodobě žil a pracoval v Kyjevě, tj. ve střední části Ukrajiny, jak správně poukázal již krajský soud. Je zde tedy reálná, přiměřená, rozumná a smysluplná možnost vnitřního přesídlení, kterou stěžovatel nijak konkrétně nevyvrátil (k podmínkám aplikace možnosti vnitřního přesídlení srov. např.*

rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 1. 2008, č. j. 4 Azs 99/2007 – 93, publ. pod č. 1551/2008 Sb. NSS, a ze dne 28. 7. 2009, č. j. 5 Azs 40/2009 – 74).“

26. Zároveň je potřeba zohlednit také skutečnost, že je-li vnitřní přesídlení možné, má přednost před uplatněním institutu mezinárodní ochrany. Nejvyšší správní soud v usnesení č. j. 5 Azs 27/2019-40 ze dne 2. 7. 2019 konstatoval, že *„k otázce bezpečnostní situace v zemi, kam má být cizinec vrácen v souvislosti s posouzením možného vnitřního přesídlení, Nejvyšší správní soud již opakovaně konstatoval, že koncept vnitrostátní ochrany je vyjádřením subsidiarity mezinárodní ochrany; stěžovatelka tedy primárně musí využít možností vnitřního přesídlení (srov. např. rozhodnutí NSS sp. zn. 2 Azs 29/2011, sp. zn. 7 Azs 3/2012, či sp. zn. 6 Azs 22/2014).*“
27. V souladu s výše uvedeným se žalovaný zabýval obavami žalobkyně z nedostatečné pomoci vlády v případě vnitřního přesídlení. Z podkladů zjistil, že na Ukrajině existují a jsou implementovány programy, které mají zajišťovat pomoc vnitřním přesídlencům. Soud se ztotožňuje s jeho závěry, že žalobkyně nezmínila žádnou konkrétní překážku, která by měla využití vnitřního přesídlení bránit. Zároveň ani nezpochybnila relevanci opatřených podkladů. Žádná skutečnost, která by žalobkyni v přesídlení bránila, nebyla ani žalovaným zjištěna. Žalobkyně je dospělá, zdravá, není vysokého věku, nemá žádné zvláštní potřeby a má zletilého syna. Soud nepopírá její obtížnou situaci, která může spočívat ve zhoršení ekonomické a sociální situace žalobkyně a syna, jakož i související možné celkové zhoršení životní úrovně. Je si též vědom obtíží s hledáním bydlení, zaměstnání a vytvářením nového zázemí. Tyto důvody však nejsou relevantní pro udělení azylu či doplňkové ochrany, neboť účelem azylového řízení není sanovat ekonomické či sociální poměry v zemi žadatele. Žalobkyně sice pobývá na území ČR již delší dobu, toto však též není relevantním důvodem, ani důvodem zvláštního zřetele hodným. Další pobyt na území měla řešit cestou zákona o pobytu cizinců a nikoli prostřednictvím mimořádného institutu mezinárodní ochrany v reakci na správní vyhoštění.
28. Soud připomíná, že institut mezinárodní ochrany je třeba vnímat jako skutečně výjimečný prostředek, kterým je možné v mimořádných případech zajistit pomoc lidem z oblastí, kde hrozí porušování jejich práv ve smyslu mezinárodních konvencí. Jak uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 24. 2. 2005, č. j. 7 Azs 187/2004: *„[a]zylové řízení je prostředkem poskytnutí ochrany těm příslušníkům cizích států, kteří jsou na území státu původu vystaveni pronásledování ve smyslu tohoto zákona nebo kteří mají odůvodněný strach z takového pronásledování. Jak je patrné, zákonodárce nekonstruoval toto řízení jako prostředek k legalizaci pobytu na území České republiky či jako možnost získat zde pracovní povolení. Jestliže tedy stěžovatel žádá o legalizaci pobytu v České republice, bude se muset podrobit režimu jiného zákona, a to bez ohledu na "složitost mechanismů", které tento upravuje.*“ Pokud žalobkyně chce svůj pobyt v ČR legalizovat, je nezbytné postupovat podle příslušných právních předpisů. Institut mezinárodní ochrany nemůže v žádném případě nahrazovat postupy právních předpisů cizineckého práva, zejména zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců.
29. Soud tak neshledal důvodnou námitku žalobkyně ohledně nedostatečného posouzení existence důvodů pro udělení humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu a doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu.
30. Žalovaný se v odůvodnění rozhodnutí postupně vypořádal se všemi potenciálními možnostmi udělení mezinárodní ochrany. Azyl dle § 12 písm. a) ani b) zákona o azylu

žalobkyni neudělil s poukazem na to, žalobkyně nebyla ve vlasti politicky aktivní, a zároveň neuvedla v průběhu správního řízení nic, z čeho by bylo možné usuzovat, že by jí ve vlasti mohlo hrozit pronásledování ve smyslu těchto ustanovení zákona, a nebyly též zjištěny žádné skutečnosti, na základě kterých by se bylo možné domnívat, že by žalobkyně mohla být ve vlasti pronásledována.

31. K možnému udělení humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu žalovaný uvedl, že na straně žalobkyně neshledal žádný důvod zvláštního zřetele hodný. S tímto závěrem se soud ztotožňuje.
32. Taktéž k možnosti udělit žalobkyni doplňkovou ochranu se žalovaný zcela vyčerpávajícím způsobem vyjádřil. Konkrétně k tomuto uvedl, že žalobkyně neuvedla a ani správní orgán nenalezl žádné skutečnosti, na základě kterých by bylo možné se domnívat, že by žalobkyni mohla hrozit v případě návratu do vlasti vážná újma uložením nebo vykonáním trestu smrti, neboť ten byl na Ukrajině zrušen. Obdobně nebylo zjištěno, že by žalobkyni ve vlasti mohlo při návratu hrozit nebezpečí mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání. K tomu žalovaný poukázal na to, že žalobkyně výslovně sdělila, že neměla na Ukrajině se státními orgány žádné problémy. Zároveň opětovně uvedl, že si je vědom problematické situace na Krymu, avšak, jak bylo již uvedeno, může žalobkyně využít institutu vnitřního přesídlení.
33. Žalovaný doplnil, že se synem žalobkyně je vedeno samostatné řízení o udělení mezinárodní ochrany, nicméně co se týká obav žalobkyně z možného postihu, pokud by vystoupila proti tomu, aby její syn byl nucen vstoupit do armády, uvedl žalovaný, že taková možnost je značně nepravděpodobná. K tomu opět poznamenal, že žalobkyně může se synem využít vnitřní přesídlení, a v tom případě se nemusí obávat toho, že by její syn byl nucen vstoupit do armády Ruské federace. Vojenská služba na Ukrajině je povinná, avšak trest za její nenastoupení hrozí až v případě, kdy si dotyčný převezme povolávací rozkaz, jak se v případě jejího syna však nestalo. Kromě toho do bojů jsou nyní nasazováni výhradně dobrovolníci nebo profesionální vojáci, na Ukrajině rovněž existuje možnost náhradní vojenské služby. Žalovaný dále uvedl, že nejsou na místě ani obavy žalobkyně z možného postihu v souvislosti s tím, že dlouhodobě pobývala v zahraničí a požádala o mezinárodní ochranu. Nejsou k dispozici žádné informace o tom, že by na Ukrajině k takovým postihům docházelo. Vycestování žalobkyně není v rozporu s mezinárodními závazky ČR. Lze uzavřít, že žalovaný nenalezl žádný důvod pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a odst. 1 a 2 písm. a) až d) zákona o azylu, ani § 14b zákona o azylu.
34. Soud nenalézá deficit v postupu žalovaného ani v žalobou napadeném rozhodnutí samotném, a to jak v odůvodnění, tak i výroku a poučení. Žalovaný dostatečně zjistil skutkový stav, přičemž přihlédl ke všemu, co vyšlo v řízení najevo, a uspokojivým způsobem své rozhodnutí odůvodnil, přijaté řešení také odpovídalo okolnostem daného případu; žalovaný postupoval v souladu se zákony a ostatními předpisy, opatřil si dostatečné podklady pro rozhodnutí, zjistil všechny okolnosti důležité pro ochranu veřejného zájmu, pečlivě přihlížel ke všemu, co vyšlo v řízení najevo, a provedl důkazy, které byly potřebné ke zjištění stavu věci. Všemi zjištěnými okolnostmi se žalovaný ve svém rozhodnutí dostatečným způsobem objektivně zabýval a uspokojivě odůvodnil, proč se v případě žalobkyně nejedná o důvody pro udělení mezinárodní ochrany.
35. Soud z důvodů shora uvedených žalobu zamítl jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s.

36. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s., žalobkyně ve věci úspěch neměla a žalovanému náklady řízení nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Praze dne 14. května 2020

Mgr. Kamil Tojner v. r.
soudce